

OLIMPIADA LA ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ
etapa republicană, 12 aprilie 2025, clasa a X-a

Barem de evaluare

Item	BAREM	Puncte												
	SUBIECTUL I	40 p.												
1.	Câte 1 punct pentru plasarea corectă în timp; 2 puncte pentru explicație deplină a noțiunii. Notă: 1 punct pentru explicație parțială a noțiunii <i>Variante de răspuns:</i> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Noțiune istorică</th> <th style="text-align: center;">Perioada istorică (ani, decenii, secole)</th> <th style="text-align: center;">Definiție în context istoric (Răspunsuri posibile)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="vertical-align: top;">Marile Descoperiri Geografice</td> <td style="vertical-align: top;">Sec.XV-XVI</td> <td style="vertical-align: top;">Explorările de la sfârșitul secolului al XV-lea și începutul secolului al XVI-lea, soldate cu descoperirea Americii de către Cristofor Columb în 1492, găsirea drumului maritim din Europa spre India în 1497 de către Vasco da Gama, prima călătorie în jurul Pământului în 1519 de către Magellan.</td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: top;">Imperiu Colonial</td> <td style="vertical-align: top;">Sec. XV-sec.XX</td> <td style="vertical-align: top;">Ansamblu de teritorii stăpânite de un stat european, care a întemeiat sau a menținut colonii. Imperiul colonial spaniol a fost unul din primele imperii coloniale, de la descoperirea Americii în 1492 de Cristofor Columb până la independența ultimei colonii africane spaniole, în anii '70 ai sec. XX.</td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: top;">Lumea Nouă</td> <td style="vertical-align: top;">Din sec. al XVI-lea</td> <td style="vertical-align: top;">Expresie folosită de europeni pentru a desemna teritoriile descoperite în urma Marilor Descoperiri Geografice, care cuprind America de Nord, America de Sud, Oceania, precum și populațiile acestor teritorii. Denumirea se află în contrapondere cu sintagma „Lumea Veche”, care cuprinde Europa, Africa și Asia.</td> </tr> </tbody> </table> Nota: se admit toate răspunsurile corecte	Noțiune istorică	Perioada istorică (ani, decenii, secole)	Definiție în context istoric (Răspunsuri posibile)	Marile Descoperiri Geografice	Sec.XV-XVI	Explorările de la sfârșitul secolului al XV-lea și începutul secolului al XVI-lea, soldate cu descoperirea Americii de către Cristofor Columb în 1492, găsirea drumului maritim din Europa spre India în 1497 de către Vasco da Gama, prima călătorie în jurul Pământului în 1519 de către Magellan.	Imperiu Colonial	Sec. XV-sec.XX	Ansamblu de teritorii stăpânite de un stat european, care a întemeiat sau a menținut colonii. Imperiul colonial spaniol a fost unul din primele imperii coloniale, de la descoperirea Americii în 1492 de Cristofor Columb până la independența ultimei colonii africane spaniole, în anii '70 ai sec. XX.	Lumea Nouă	Din sec. al XVI-lea	Expresie folosită de europeni pentru a desemna teritoriile descoperite în urma Marilor Descoperiri Geografice, care cuprind America de Nord, America de Sud, Oceania, precum și populațiile acestor teritorii. Denumirea se află în contrapondere cu sintagma „Lumea Veche”, care cuprinde Europa, Africa și Asia.	3 puncte X 3= 9 puncte
Noțiune istorică	Perioada istorică (ani, decenii, secole)	Definiție în context istoric (Răspunsuri posibile)												
Marile Descoperiri Geografice	Sec.XV-XVI	Explorările de la sfârșitul secolului al XV-lea și începutul secolului al XVI-lea, soldate cu descoperirea Americii de către Cristofor Columb în 1492, găsirea drumului maritim din Europa spre India în 1497 de către Vasco da Gama, prima călătorie în jurul Pământului în 1519 de către Magellan.												
Imperiu Colonial	Sec. XV-sec.XX	Ansamblu de teritorii stăpânite de un stat european, care a întemeiat sau a menținut colonii. Imperiul colonial spaniol a fost unul din primele imperii coloniale, de la descoperirea Americii în 1492 de Cristofor Columb până la independența ultimei colonii africane spaniole, în anii '70 ai sec. XX.												
Lumea Nouă	Din sec. al XVI-lea	Expresie folosită de europeni pentru a desemna teritoriile descoperite în urma Marilor Descoperiri Geografice, care cuprind America de Nord, America de Sud, Oceania, precum și populațiile acestor teritorii. Denumirea se află în contrapondere cu sintagma „Lumea Veche”, care cuprinde Europa, Africa și Asia.												
1.2	Câte 1 punct pentru identificarea corectă a evenimentului /fenomenului/procesului; 1 punct pentru datarea corectă a evenimentului /fenomenului/procesului; 1 punct pentru menționarea unei personalități; Răspunsuri posibile: Sursa A. <i>Descoperirea Americii în 1492 de către Cristofor Columb /Prima călătorie a lui Cristofor Columb spre vest, către țărmurile Americii în 1492.</i> Sursa B. <i>Descoperirea căii maritime din Europa spre India, înconjurând Africa, în 1497 de către Vasco da Gama.</i>	9 puncte												

	Sursa C. Prima călătorie în jurul Pământului în 1519 realizată de Fernando Magellan.	
1.3.	Câte 1 punct pentru formularea domeniului fiecărei cauze; 1 punct pentru explicarea fiecărei cauze. Răspunsuri posibile: Printre <u>cauzele economice</u>: <i>căutarea de noi trasee comerciale către patria mirodeniilor; creșterea prețului la mirodenii, țesături de mătase și pietre prețioase aduse din Orient; nevoia de metale prețioase, dezvoltarea economică a statelor din Europa fiind frânată de lipsa de aur și argint.</i> Printre <u>cauzele politice</u>: <i>blocarea legăturilor economice ale europenilor cu Orientul în urma cuceririi Constantinopolului de către turci; încheierea procesului de consolidare statală, în urmă căruia au luat naștere state puternice, capabile să finanțeze explorările; consolidarea Angliei și Franța în urma sfârșitului Războiului de 100 de ani ;</i> Printre <u>cauzele tehnico-științifice</u>: <i>progrese în construcția și navigația corăbiilor; realizarea caravelei și perfecționarea cârmei; utilizarea busolei și a astrolabului.</i>	2 p. X3 =6 puncte
1.4	Câte 2 puncte pentru explicarea argumentată a importanței Răspunsuri posibile: Realizarea Primei călătorii în jurul Pământului în 1519 de către Fernando Magellan a fost importantă prin: demonstrarea sfericității Pământului; stabilirea că aproximativ 2/3 din Pământ este acoperită de apele oceanelor lumii; descoperirea Strâmătorii numită ulterior Magellan, care se află între Țara de Foc și continentul sud-american etc.	2 p. X2 = 4 puncte
1.5	Câte 1 punct pentru fiecare consecință numită; 2 puncte pentru argumentare deplină (formulare logică, coerentă a raționamentului, cu exemplu). Răspunsuri posibile: Printre <u>consecințe științifice</u> pot fi: <i>dezvoltarea geografiei- descoperirea noilor continente (America de Sud, America de Nord), insule, strâmători (ex. Magellan) etc; dezvoltarea cartografiei, prima hartă cu noi teritorii fiind elaborată deja la mijlocul secolului al XVI-lea; dezvoltarea astronomiei etc. Descoperirea de noi continente a dat un impuls incredibil dezvoltării biologiei – pe ambele continente au apărut animale și plante necunoscute anterior etc., dezvoltarea etnologiei – în urma descoperirii noilor civilizații și cunoașterea tradițiilor și obiceiurilor acestora etc.</i> Printre <u>consecințe economice</u> pot fi: <i>pierderea de către Veneția și Genova a monopolul comerțului cu Orientul și afirmarea noilor orașe Sevilla, Cadiz, Lisabona etc. și decăderea comerțului în Marea Mediterană; aflusul de metale prețioase; creșterea prețului la produsele manufacturiere și agricole; dezvoltarea comerțului, manufacturilor și a băncilor, ceea ce a dus la apariția capitalismului; „Revoluția alimentară” din Europa asociată cu introducerea multor culturi noi: cartofi, porumb, roșii, floarea soarelui, fasole, tutunul ș.a.</i>	3 puncte X 4=12 puncte
	SUBIECTUL II	(20 p.)
2.1	Câte 1 puncte pentru explicație corectă și completă; 1 punct pentru corelarea corectă cu personalitatea Regatul Nou – cea mai înfloritoare perioadă din istoria Egiptului Antic (sec. XVI- sec. XI î.Hr.), în care Egiptul a cunoscut cea mai mare întindere, cultura și arta egipteană au atins apogeul, epoca celor mai vestiți faraoni, precum Hatșepsut, Amenhotep III, Akhenaton, Ramses II, se numără și Ramses III. Faraon – titlul folosit pentru desemnarea conducătorului Egiptului în Antichitate, precum au fost de exemplu faraonii Hatșepsut și Ramses III. care se considera de natură divină și	2 p. X2=4 puncte

	care era un despot ce deținea puterea absolută, emitea legi și ordine, judeca, declara război și încheia pace, numea înalți funcționari etc.	
2.2	Câte 3 puncte pentru explicația corectă și argumentată. Răspuns posibil: Argument I. După războaiele purtate, domnia lui Ramses III a fost una de stabilitate și dezvoltare economică, în special în domeniul comerțului. Astfel, a încurajat relațiile comerciale cu Puntul, de unde importa fildeș, abanos, metale prețioase (aur și argint) etc. Argument II. A reușit unificarea administrației imperiale și reformarea societății egiptene (funcționari ai Palatului, funcționari provinciali, soldați și muncitori). În calitate de argumente mai pot fi: <i>a constituit o flotă militaro-comercială puternică; reformarea armatei egiptene, drept rezultat consolidând-o într-o armată puternică care a ripostat popoarelor mării, a reușit să țină piept atacurilor din exterior încercat.</i> Nota: se admit toate răspunsurile corecte.	3 p. X2=6 puncte
2.3	Câte 2 puncte pentru afirmație corectă; 2 puncte pentru argument. Răspuns posibil: Politica externă a lui Ramses III s-a manifestat prin războaiele purtate cu popoarele mării și cu coaliția triburilor libiene, în rezultatul cărora Egiptul și-a reconfirmat statutul de mare putere în zonă și primirea de tribut de la structurile statale vasale. Totodată politica externă se manifestă și prin întreținerea relațiilor comerciale, exportând și importând diferite mărfuri și exploatând rezervele naturale/minerale din regiunile vasale etc. Nota: se admit toate răspunsurile corecte.	2 puncte X2=4 puncte
2.4	Câte 2 puncte pentru opinie clar exprimată, relevantă pentru tema dată, corectă științific; 4 puncte argumentare deplină (formulare logică, coerentă a raționamentului, cu exemplu). Răspuns posibil: Hatșepsut, faraon din Dinastia a XVIII-a, soție și regentă a faraonului Tutmes al II-lea, a avut o domnie prosperă. Ea a finalizat restaurarea Egiptului după invazia hiksoșilor, iar Egiptul a înflorit economic, dezvoltându-se comerțul. A înzestrat o expediție în Punt, de unde au importat lemn de abanos, lemn de smirnă, fildeș, aur, piei de animale și sclavi. Hatshepsut a condus una dintre cele două campanii militare în Nubia și a comandat trupele egiptene într-o serie de campanii împotriva orașelor rebele siriene și palestiniene. În timpul domniei sale, Hatshepsut a inițiat mari lucrări: două obeliscuri la Karnak, ansamblul arhitectonic de la Deir la Bahari, în care munții din jur au fost înglobați în arhitectura templului, formând o originală piramidă, care cuprinde și mormântul femeii faraon. Notă: se vor aprecia toate răspunsurile corecte.	6 puncte
	SUBIECTUL III	(40 p.)

	<u>Eseu</u> <u>Se va acorda</u> Câte: A. (9 puncte) 2 puncte pentru abordarea subiectului în relevanță tematică; 1 punct pentru expunerea logică a evenimentelor; 1 punct pentru plasarea corectă a evenimentelor în timp; 1 punct pentru plasarea corectă a evenimentelor în spațiu; 2 puncte pentru utilizarea limbajului istoric adecvat; 1 punct pentru respectarea structurii textului (introducere, cuprins și încheiere); 1 punct pentru respectarea volumului indicat. B. (31 puncte) 2 puncte pentru prezentarea epocii istorice și a spațiului istoric; 2 puncte pentru reflectarea subiectului abordat prin prisma de la național la universal; 3 puncte pentru <i>stabilirea formelor de luptă antiotomane comune pentru Țările Române</i>; 2 puncte pentru <i>demonstrarea aportului personalităților istorice din Țările Române în lupta antiotomană (minimum trei personalități) (2p. X 3)</i>; 2 puncte pentru <i>elucidarea evenimentelor istorice care au marcat relațiile Țărilor Române cu Poarta Otomană (minimum trei) (2p. X 3)</i>; 2 puncte pentru <i>evidențierea consecințelor luptei antiotomane (minimum trei argumente) (2p. X 3)</i>; 2 puncte pentru <i>evidențierea relațiilor de cauzalitate (cel puțin două) prin utilizarea conectorilor corespunzători (2p. X 2)</i>; 1 punct pentru formularea concluziilor cu referire la subiect; 1 punct pentru argumentarea concluziilor cu referire la subiect.	
	Total:	100 puncte